

Jussi Björlingsällskapets medlemsträff den 29 november 2025.

Ett trettiotal medlemmar var på plats redan vid lunchdags för en sammankomst med två teman: att bekanta oss med vår sjungande gäst basen Michael Schmidberger med Johan Ullén som ackompanjator, och att lyssna på Adams välkända ”O helga natt” för första gången denna julhelg. Det var dagen före första advent, så Annicka Englund som förberett träffen hade bestämt att mötet skulle avslutas med Jussis klassiska inspelning som Sällskapet annars brukat spela i Luci tid. Nu blir det ingen Jussiträff då, så mötet blev en försmak av julen med glögg och rikligt med kaffebröd som Annicka jobbat hela förmiddagen med att inhandla och duka fram.

Gästerna bjöd på hela fem sånger: Sarastros andra aria ur *Trollflöjten*, serenaden ”Deh vieni alla finestra” ur *Don Giovanni*, ”Ol’ man river” ur *Teaterbåten*, Sibelius *Julvisa* ”Giv mig ej glans” samt Irving Berlins *White Christmas*. Han berättade sedan om sin långa och ibland mödosamma free lance-karriär. Först vid 25 års ålder började han studera på allvar. Efter tre år på operaskolan i Göteborg och två år vid operan i Dortmund valde han att flytta tillbaka till hemstaden Stockholm.

I drygt 25 år har han nu gjort stora och små roller vid de flesta av landets operasällskap, stora som små. Stockholmspubliken minns honom från Södertäljeoperan med Giovanni Impellizzeri (nu 95 år) som inspirerande ledare, och 2005–16 sjöng Michael över 300 föreställningar på Kungliga Operan. Även om han där gjorde större basroller i *Norma*, *Bohème* och *Turandot* var dock de flesta små, och när teatrarna fick svårt att anlita sångare tillfälligt (utan att de med ändrade anställningsregler gjorde anspråk på permanenta kontrakt) och sådana uppgifter idag ofta går till körmedlemmar så minskade de möjligheterna. Dessutom kommer det ständigt fram unga sångare som också behöver jobb. Michael har sjungit stora roller även på GöteborgsOperan, Wermland Opera och andra scener. Till sommaren blir det Don Fernando i *Fidelio* på Läckö slott – ministern som i operans final ställer allt till rätta, en kort men avgörande roll. Basar håller länge, och vid 58 ser Michael framför sig ännu ett antal år i yrket.

Andra hälften av mötet ägnades traditionsenligt åt *Spisa Jussi*, ett urval inspelningar som denna gång hade ställts samman av Nils-Göran Olve. Av totalt åtta nummer var hälften ”gästspel” av andra sångare som Jussi sjöng tillsammans med.

Eftersom vi skulle sluta med Adolphe Adams kända julsång i Jussi Björlings grammofoninspelning från 1959 fick den sätta sin prägel på programmet. Till skillnad från yngre kollegor som Ingvar Wixell och Birgit Nilsson sjöng Jussi inte in någon hel ep eller lp med julmusik. Adams sång lanserades som ena sidan av en 45-varvs ”single” där andra sidan var Beethovens så kallade *Lovsång* ”I himlar sjungen”, så den fick inleda programmet. Två andra religiösa sånger med Jussi följde: Gounods sällan hörda *Repentir* (”O divine redeemer”) från en amerikansk ”Voice of Firestone”-konsert 1946 och HMV-skivan med Rossinis ”Cujus animam” från 1938.

Sedan var det dags för Jussis kollegor. Från en ep som Birgit Nilsson sjöng in i Gustav Vasa kyrka 1963 fick vi höra just Adams sång. Kyrkans orgel spelades av Åke Levén, och för att skivan skulle hinna lanseras till julen skedde inspelningen mitt i sommaren: den 3 augusti.

Långt senare gjorde Nilsson även en jul-LP, men EP-skivan hör till hennes mindre kända inspelningar.

Deltagarna fick gissa vem som sjöng på de följande två julsquivorna, även de Jussikollegor. Först hörde vi Aase Nordmo Løvberg i "Jeg er så glad hver julekveld" och sedan Hugo Hasslo i "Gläns över sjö och strand". Kunniga lyssnare visste att den senare är skriven av Alice Tegnér. Nordmo spelade in sin skiva relativt ung i Köpenhamn för att ges ut i Norge, medan Hasslo hade hunnit bli 64 när han sjöng in en hel jul-lp för det lilla bolaget Nugget Records i Lysekil.

Även en utländsk Jussikollega fick vara med: Leontyne Price. Hon och Jussi sjöng tillsammans fyra gånger i *Trubaduren* 1958 och i den berömda inspelningen av Verdis *Requiem* från Wien 1960 med Fritz Reiner som dirigent. Snart 99 är hon en av få nu levande som kan säga "Jag sjöng med Jussi". Året efter Requiem gjorde även hon en julsquiva, också den i Wien men med Herbert von Karajan som dirigent. Vi hörde deras version av Adams julsång, nu på engelska.

Till sist var det så dags för Jussis klassiska version, den som RCA spelade in i Stockholms Konserthus 8 februari 1959 med Nils Grevillius som dirigent. Orkesterarrangemanget med klockor lär vara av hans kollega på Operan Herbert Sandberg, och även om det finns ett par tidigare versioner där Jussi sjunger aningen mer intimt så är det nog den vi helst hör.

Efter en extra kaka och kopp gott kaffe gick vi sedan ut i novembermörkret, väl förberedda för adventstiden.

NILS-GÖRAN OLVE

Michael Schmidberger, bas.

Michael intervjuad av Nils-Göran Olve.

Glad 1:a advent!